

Innst. 128 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Prop. 26 S (2016–2017)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2016 under Helse- og omsorgsdepartementet

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2016. Under programområde 10 Helse og omsorg, fremmes det forslag om å redusere utgiftene med 659,8 mill. kroner. Inntektene foreslås redusert med 121,5 mill. kroner. Under programområde 30 Stønad ved helsetjenester fremmes det, på grunnlag av nye anslag per 30. september og takstoppgjøret per 1. juli 2016, forslag om å redusere utgiftene med netto 124,8 mill. kroner.

1.2 Forslag til endringer av bevilgningene under enkelte kapitler

Kap. 703 Internasjonalt samarbeid

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 5,7 mill. kroner.

Kap. 714 Folkehelse

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,4 mill. kroner.

POST 60 KOMMUNALE TILTAK

Bevilgningen foreslås redusert med 1,6 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 12,4 mill. kroner.

Kap. 723 Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 9,8 mill. kroner.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 2,6 mill. kroner.

Kap. 732 Regionale helseforetak

POST 76 INNSATTSSTYRT FINANSIERING

Samlet sett foreslås bevilgningen redusert med 169,7 mill. kroner.

POST 77 POLIKLINISK VIRKSOMHET

Bevilgningen foreslås økt med 7,1 mill. kroner.

POST 78 FORSKNING OG NASJONALE KOMPETANSE-TJENESTER

Det foreslås å øke bevilgningen med 21 mill. kroner.

POST 83 OPPTREKKSRENTER FOR LÅN F.O.M 2008

Bevilgningen foreslås redusert med 14,5 mill. kroner.

Kap. 733 Habilitering og rehabilitering

POST 72 KJØP AV OPPTRENING

Bevilgningen foreslås redusert med 1,7 mill. kroner.

Kap. 734 Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 6 mill. kroner.

POST 70 TVUNGENT PSYKISK HELSEVERN FOR PASIENTER SOM IKKE HAR BOSTED I RIKET

Bevilgningen foreslås økt med 6,5 mill. kroner.

POST 71 TVUNGEN OMSORG FOR PSYKISK UTVIKLINGSHEMMEDE

Bevilgningen foreslås økt med 16,4 mill. kroner.

Kap. 750 Statens legemiddelverk

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Det er ved en inkurie bevilget 1,9 mill. kroner til prosjektet Aktive muligheter, inkludert en evaluering av tiltak, jf. omtale i Prop. 1 S (2015–2016). Dette prosjektet ble avsluttet og følgeevaluert i 2015. Det foreslås å omdisponere 0,95 mill. kroner til drift av nettsiden «Fritid for alle» og 0,95 mill. kroner til aktiviteter under Pårørendeprogrammet. Tiltakene faller inn under formålene på posten.

POST 62 DAGAKTIVITETSTILSKUDD

Bevilgningen foreslås redusert med 45 mill. kroner.

POST 64 KOMPENSASJON FOR RENTER OG AVDRAG

Bevilgningen foreslås økt med 15,5 mill. kroner.

POST 65 FORSØK MED STATLIG FINANSIERING AV OMSORGSTJENESTENE

Bevilgningen foreslås redusert med til sammen 389,3 mill. kroner.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner.

POST 63 ALLMENNLEGETJENESTER

Bevilgningen foreslås redusert med til sammen 60 mill. kroner.

POST 70 TILSKUDD

Bevilgningen foreslås økt med 1,7 mill. kroner.

POST 73 SEKSUELL HELSE

Bevilgningen foreslås økt med 1,9 mill. kroner.

Kap. 765 Psykisk helse og rusarbeid

POST 60 KOMMUNALE TJENESTER

Bevilgningen foreslås redusert med 46,8 mill. kroner.

POST 73 UTVIKLINGSTILTAK

Bevilgningen foreslås redusert med 3,1 mill. kroner.

Kap. 780 Forskning

POST 50 NORGES FORSKNINGSRÅD

Det foreslås å redusere bevilgningen med 21 mill. kroner.

Kap. 781 Forsøk og utvikling mv.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner.

POST 79 TILSKUDD

Bevilgningen foreslås redusert med til sammen 5,6 mill. kroner.

Kap. 783 Personell

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjeneste mv.

POST 70 SPESIALISTHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 32,9 mill. kroner.

POST 71 PSYKOLOGHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 11 mill. kroner.

POST 72 TANNBEHANDLING

Bevilgningen foreslås redusert med 65 mill. kroner.

POST 76 PRIVATE LABORATORIER OG RØNTGEN-
INSTITUTT

Bevilgningen foreslås redusert med 55 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

POST 70 LEGEMIDLER

Bevilgningen foreslås redusert med 101 mill. kroner.

POST 71 LEGEERKLÆRINGER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner.

POST 72 MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL

Bevilgningen foreslås redusert med 99 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

POST 70 EGENANDELSTAK I

Bevilgningen foreslås økt med 70 mill. kroner.

POST 71 EGENANDELSTAK II

Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.

POST 62 FASTLØNNSORDNING FYSIOTERAPEUTER

Bevilgningen foreslås økt med 2 mill. kroner.

POST 70 ALLMENNLEGEHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 93,6 mill. kroner.

POST 71 FYSIOTERAPI

Bevilgningen foreslås økt med 43,5 mill. kroner.

POST 73 KIROPRAKTORBEHANDLING

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

POST 75 LOGOPEDISK OG ORTOPTISK BEHANDLING

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Kap. 2756 Andre helsetjenester

POST 70 HELSETJENESTER I ANNET EØS-LAND

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

POST 71 HELSETJENESTER I UTLANDET MV.

Bevilgningen foreslås redusert med 15 mill. kroner.

POST 72 HELSETJENESTER TIL UTENLANDSBOENDE
MV.

Bevilgningen foreslås redusert med 35 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak

POST 70 BIDRAG

Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner.

Kap. 3720 Helsedirektoratet

POST 5 HELSETJENESTER TIL UTENLANDSBOENDE
MV.

Bevilgningen foreslås økt med 0,13 mill. kroner.

Kap. 3721 Statens helsetilsyn

POST 2 SALGS- OG LEIEINNTEKTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,3 mill. kroner.

POST 4 DIVERSE INNTEKTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,62 mill. kroner.

Kap. 3722 Norsk pasientskadeerstatning

POST 50 PREMIE FRA PRIVATE

Bevilgningen foreslås økt med 18,7 mill. kroner.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

POST 80 RENTER PÅ INVESTERINGSLÅN

Bevilgningen foreslås redusert med 45,2 mill. kroner.

POST 85 AVDRAG PÅ INVESTERINGSLÅN F.O.M. 2008

Bevilgningen foreslås økt med 9,5 mill. kroner.

POST 86 DRIFTSKREDITTER

Bevilgningen foreslås redusert med 100 mill. kroner.

Kap. 3750 Statens legemiddelverk

POST 4 REGISTRERINGSGEBYR

Bevilgningen foreslås redusert med 3,7 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Ingvild Kjerkol, Tove Karoline Knutsen, Torgeir Micaelsen og Freddy de Ruiten, fra Høyre, Kristin Ørmen Johnsen, Elisabeth Røbekk Nørve, Sveinung Stensland og Tone Wilhelmsen Trøen, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Kari Kjønås Kjos og Morten Wold, fra Kristelig Folkeparti, Olaug V. Bollestad, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, og fra Venstre, Ketil Kjenseth, viser til Prop. 26 S (2016–2017) og til forslag om endring av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2016 under Helse- og omsorgsdepartementet. Komiteen har merket seg de begrunnelser som er gitt, og gir sin tilslutning til forslagene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at det foreslås å redusere kap. 761 Omsorgstjeneste, post 62 Dagaktivitetstilskudd med 45 mill. kroner som følge av forventet mindre forbruk. Disse medlemmer viser til at Stortinget i budsjettet for 2016 bevilget 71,3 mill. kroner i tilskudd til 1 200 nye dagaktivitetsplasser for personer med demens. Disse medlemmer viser til at det har vært et underforbruk på denne posten i flere år, og at det dette året kun er brukt 26 mill. kroner av midlene som er satt av til formålet. Ifølge svar til Stortinget ble det i oktober 2014 lagt til grunn at 75 prosent av hjemmeboende med demens, tilsvarende 23 000 personer, hadde behov for et dagaktivitetstilbud, og at 6 318 personer fikk et slikt tilbud. Disse medlemmer viser til at Stortinget 29. april 2015 enstemmig vedtok at det skulle fastsettes en plikt for kommunene til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens, gjeldende fra 1. januar 2020. Videre ble det vedtatt at regjeringen skal sørge for at fylkesmennene aktivt informerer kommunene om dagens tilskuddsordning til dagaktivitetstilbud.

Disse medlemmer mener med bakgrunn i det vedvarende underforbruket at det er åpenbart at tilskuddsordningen ikke fungerer etter hensikten. Disse medlemmer ber regjeringen intensivere arbeidet med å informere om tilskuddsordningen og vurdere nødvendige endringer av denne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det bør vurderes en øking i tilskuddssatsen til utbygging av dagaktivitetsplasser for demente, slik at man får realisert det antall plasser som er i tråd med behovet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at tilskuddssatsen bør økes fra 30 til 50 prosent, slik det i dag er for utbygging av plasser for heldøgns omsorg, og ber regjeringen vurdere dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er tilfreds med at regjeringen har som mål å bedre demensomsorgen. Som del av Demensplan 2020 ble det i 2016 lagt til rette for 1 200 dagaktivitetsplasser til personer med demens. Aktivitetstilbud gir mening og mestring for den enkelte bruker og avlastning for pårørende.

Flertallet merker seg at kommunene har benyttet seg av tilskuddsordningen til etablering av dagaktivitetsplasser i mindre grad enn forutsatt, men flertallet forventer en økning i 2017 som følge av klargjøring av fylkesmannens oppdrag i så henseende.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen i brev til fylkesmannsembetene i 2016 har gitt følgende oppdrag:

«Fylkesmannen skal følge opp Demensplan 2020, med særlig fokus på å veilede og gi råd til kommunene i utbygging av dagaktivitetstilskudd for hjemmeboende personer med demens.»

Disse medlemmer viser videre til Prop. 1 S (2015–2016), hvor regjeringen stadfester at den vil fremme et forslag til endring av helse- og omsorgstjenesteloven for å fastsette en plikt for kommunene til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens, gjeldende fra 1. januar 2020.

Disse medlemmer påpeker at regjeringen har lagt til rette for at kommunene skal kunne bygge opp gode dagaktivitetstilbud til demente gjennom tilskuddsordning og vedtak om lovfesting i 2020, men presiserer at det er den enkelte kommunes ansvar å sørge for trygge og gode tilbud til sine innbyggere. Så lenge dette ansvaret er delegert til kommunene, må vi sette vår lit til at de gjør det som er best for sine innbyggere.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding er enstemmig.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
		Utgifter	
703		Internasjonalt samarbeid:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 66 286 000 til kr 71 986 000	5 700 000
714		Folkehelse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79</i> , nedsettes med fra kr 163 776 000 til kr 163 376 000	400 000
	60	Kommunale tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 43 910 000 til kr 42 310 000	1 600 000
722		Norsk pasientskadeerstatning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 163 488 000 til kr 175 888 000	12 400 000
723		Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 115 549 000 til kr 105 749 000	9 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 22 500 000 til kr 19 900 000	2 600 000
732		Regionale helseforetak:	
	76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 31 598 179 000 til kr 31 428 526 000	169 653 000
	77	Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 4 082 931 000 til kr 4 090 000 000	7 069 000
	78	Forskning og nasjonale kompetansetjenester, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 1 102 399 000 til kr 1 123 399 000	21 000 000
	83	Opptreksrenter for lån f.o.m. 2008, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 37 000 000 til kr 22 500 000	14 500 000
733		Habilitering og rehabilitering:	
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 674 000 til kr 0	1 674 000
734		Særskilte tilskudd til psykisk helse- og rustiltak	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 50 351 000 til kr 56 351 000	6 000 000
	70	Tvungent psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket, forhøyes med fra kr 2 563 000 til kr 9 063 000	6 500 000
	71	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede, forhøyes med fra kr 69 078 000 til kr 85 478 000	16 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
750		Statens legemiddelverk:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 271 098 000 til kr 269 098 000	2 000 000
761		Omsorgstjeneste:	
	62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 267 333 000 til kr 222 333 000	45 000 000
	64	Kompensasjon for renter og avdrag, <i>forhøyes</i> med fra kr 909 600 000 til kr 925 100 000	15 500 000
	65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 045 500 000 til kr 656 249 000	389 251 000
762		Primærhelsetjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , <i>forhøyes</i> med fra kr 67 419 000 til kr 87 419 000	20 000 000
	63	Allmennlegetjenester, nedsettes med fra kr 99 604 000 til kr 39 604 000	60 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , <i>forhøyes</i> med fra kr 48 096 000 til kr 49 796 000	1 700 000
	73	Seksuell helse, <i>kan overføres</i> , <i>forhøyes</i> med fra kr 57 031 000 til kr 58 931 000	1 900 000
765		Psykisk helse og rusarbeid:	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 383 171 000 til kr 336 371 000	46 800 000
	73	Utviklingstiltak mv., nedsettes med fra kr 132 540 000 til kr 129 440 000	3 100 000
780		Forskning:	
	50	Norges forskningsråd mv. nedsettes med fra kr 357 551 000 til kr 336 551 000	21 000 000
781		Forsøk og utvikling mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 86 794 000 til kr 86 294 000	500 000
	79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 63 318 000 til kr 57 718 000	5 600 000
783		Personell:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 38 994 000 til kr 38 494 000	500 000
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.:	
	70	Spesialisthjelp, <i>forhøyes</i> med fra kr 1 830 000 000 til kr 1 862 875 000	32 875 000
	71	Psykologhjelp, <i>forhøyes</i> med fra kr 270 000 000 til kr 281 000 000	11 000 000
	72	Tannbehandling, nedsettes med	65 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
		fra kr 2 415 000 000 til kr 2 350 000 000	
	76	Private laboratorier og røntgeninstutt, nedsettes med	55 000 000
		fra kr 905 000 000 til kr 850 000 000	
2751		Legemidler mv.:	
	70	Legemidler, nedsettes med	101 000 000
		fra kr 10 041 000 000 til kr 9 940 000 000	
	71	Legeerklæringer, nedsettes med	500 000
		fra kr 6 000 000 til kr 5 500 000	
	72	Medisinsk forbruksmateriell, nedsettes med	99 250 000
		fra kr 1 959 250 000 til kr 1 860 000 000	
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Egenandelstak 1, forhøyes med	70 000 000
		fra kr 4 630 000 000 til kr 4 700 000 000	
	71	Egenandelstak 2, nedsettes med	4 000 000
		fra kr 172 000 000 til kr 168 000 000	
2755		Helsetjenester i kommunene mv.:	
	62	Fastlønsordning fysioterapeuter, kan nyttes under post 71, forhøyes med	2 000 000
		fra kr 339 000 000 til kr 341 000 000	
	70	Allmennlegehjelp, forhøyes med	93 625 000
		fra kr 4 575 000 000 til kr 4 668 625 000	
	71	Fysioterapi, kan nyttes under post 62, forhøyes med	43 500 000
		fra kr 1 920 000 000 til kr 1 963 500 000	
	73	Kiropraktorbehandling, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 146 000 000 til kr 144 000 000	
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 132 000 000 til kr 130 000 000	
2756		Andre helsetjenester:	
	70	Helsetjenester i annet EØS-land, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 23 000 000 til kr 20 000 000	
	71	Helsetjenester i utlandet mv., nedsettes med	15 000 000
		fra kr 425 000 000 til kr 410 000 000	
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv., nedsettes med	35 000 000
		fra kr 225 000 000 til kr 190 000 000	
2790		Andre helsetiltak:	
	70	Bidrag, forhøyes med	4 000 000
		fra kr 195 000 000 til kr 199 000 000	
Inntekter			
3720		Helsedirektoratet:	
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv., forhøyes med	130 000
		fra kr 64 870 000 til kr 65 000 000	
3721		Statens helsetilsyn:	
	2	Salgs- og leieinntekter, nedsettes med	298 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
		fra kr 389 000 til kr 91 000	
	4	Diverse inntekter, nedsettes med	622 000
		fra kr 2 350 000 til kr 1 728 000	
3722		Norsk pasientskadeerstatning:	
	50	Premie fra private, forhøyes med	18 700 000
		fra kr 18 163 000 til kr 36 863 000	
3732		Regionale helseforetak:	
	80	Renter på investeringslån, nedsettes med	45 200 000
		fra kr 388 000 000 til kr 342 800 000	
	85	Avdrag på investeringslån f.o.m. 2008, forhøyes med	9 500 000
		fra kr 405 000 000 til kr 414 500 000	
	86	Driftskreditter, nedsettes med	100 000 000
		fra kr 300 000 000 til kr 200 000 000	
3750		Statens legemiddelverk:	
	4	Registreringsgebyr, nedsettes med	3 700 000
		fra kr 111 900 000 til kr 108 200 000	

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kapittel 720 Helse- og omsorgsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, i statsbudsjettet for 2016.

III

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kapittel 762 Primærhelsetjeneste, post 21 Spesielle driftsutgifter, i statsbudsjettet for 2016.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 8. desember 2016

Kari Kjonaas Kjos

leder og ordfører